

a szobaajtóhoz ért, mielőtt lenyomta volna a kilincset még egy pillanatra ránézett Darura. Nem állták egymás tekintetét, ösztönösen mindketten a cipős szekrényre néztek. Egy fekete plüss kismajom volt ott. Ült a plüss majom a szekrény tetején. Eszter apja lenyomta a kilincset, egy csíkban kivilágított kicsit a szoba belseje, de visszalépett, valamiért nem ment be. Darut zavarta a toporgás, a lány apja megfogta a majmot, beledugta a szájába a hüvelyk ujját, a szopósat. Daru körül eltűnt a víz, és már nem volt lassú semmi, kitört belőle a zokogás. *Az én kicsi lányom*, mondta Eszter apja. Ő is sírt, aztán megfordult. Daru alól kiment a lába, seggre ült, letottyant a földre. Eszter apja elejtette a majmot, Daru a majmot nézte, azon gondolkodott, hogy is hívják. Hogy is hívják az ilyen majmokat? Meleg és különös, édes, rothadt szag jött a szobából. Darunak lógott a feje, *szopjál, kicsi majom*, mondta. Valahol egészen távol egy férfi zokogott. *Édes kicsi lányom, édes, egyetlen kislányom*, ezt hörögte. A majom nem mondott semmit. Darunak ekkor eszébe jutott, mi a neve. Közben akármennyire nem akarta, akármennyire lefelé nézett, a szeme sarkában valamiért mindig megjelent. Magasan volt és odahimbálódzott. Vékony női boka.

DRAGOMÁN GYÖRGY

Az átkelés

Az Élesdi Művésztelapnek ajánlom

Itt állsz a határ előtt, készülsz az átkelésre.
Van pár dolog, amit nem árt, ha tudsz előtte.
Láthatod, ez a határ nem olyan, mint a többi.
Nem is rendes határ.

Van itt minden, vascölöpök, betonoszlopok, villanypóznák, közöttük hol drótháló, hol vassodrony, hol szögesdrót, hol ruhaszárító kötél, egyes szakaszokon deszkapalánk, máshol omladozó téglakerítés, betonfal, láncok, kábelek. Hosszú részeken csak csíkban kiszórt fehér kréta, sorba rakott kavicsok, kövek, tégladarabok, aszfaltrögök jelölik. Van, ahol az egész csak egy földbe karcolt vonal.

Mindegy is, hogy miből van, a lényeg, hogy két részre ossza a világot, hogy elválassa az *itt*-et az *ott*-tól.

Arra kell, hogy tudd, hogy átlépted.

Arra kell, hogy tudd, mikor kell összeszedned a bátorságod.

Sok mindent hallottál arról, hogy mi van a határon túl, van aki azt mondja, csupa rossz, van, aki azt, csupa jó, van aki azt, hogy félelmetes és nevetséges dolgok keverednek ott egymással, minden kiszámíthatatlan, semmi se olyan, mint az inenső oldalon.

Attól félsz, az átkelés meg fog változtatni. Akik átmentek, mind megváltoztak.

Mégis át akarsz menni, mert kíváncsi vagy.

Amikor átérsz a túloldalra, azt várod majd, hogy egy csapásra minden megváltozzon. Azt hiszed, hogy attól, hogy odaát vagy, megváltozik a fű színe, megváltozik az ég, megváltozik a föld. Azt várod, hogy egy csapásra minden más lesz, úgy, mintha elvágták volna a valóságot, úgy, mintha egyik valóságból a másikba léptél volna át, mintha egy csapásra átkerültél volna az egyik létezésből a másik létezésbe.

Nem ez történik.

Állsz majd a túloldalon, teszel pár lépést, körbefordulsz, visszanézel a határ túlsó oldalára, fel az égre, le a földre, azt hiszed, hogy nem is történt semmi változás, minden ugyanolyan maradt, ugyanolyan ízű a levegő, ugyanúgy fúj a szél, ugyanúgy hullámszik a fű. A pocsolyák tükrében ugyanúgy tükröződik vissza az ég üressége. Azt hiszed, hogy még mindig ugyanott vagy, nem érted, hogy minek a határ, mint ahogy azt sem, hogy minek a határa. Végül újra elszánod magad, hátat fordítasz a határnak, leszegett fejjel, sietős léptekkel nekiindulsz megint. Egy darabig hallod, hogy a szél az oszlopoknak csapdossa a dróthálót, megzörgeti a madzagokra fűzött üres konzervdobozokat, de többé már nem nézel vissza, mész tovább.

Minden, amit látsz, ismerősnek tűnik, annyira, hogy határozottan azt érzed, jártál már itt. Ez a meggyőződésed minden lépéssel erősödik: egyszer már álltál ezen a dombháton, egyszer már lenéztél innen a völgybe, egyszer már végigjöttél ezen az ösvényen, egyszer már láttad ezt az ég felé nyúló nagy fekete fát, egyszer már rátértél a töredezett aszfalttal borított útra, egyszer már elmentél ezek mellett az épületek mellett, egyszer már belestél a bedeszkázott ablakok résein, egyszer már láttad ezeket a szétdobált tárgyakat.

Közben pedig tudod, hogy igazából még egyszer se, soha. Amit érzel, az emlékezés délibábja, nyugtalanító viszketős érzés, a fantomfájdalmat képzeled ilyennek. Olyan, mintha figyelne valaki, mintha te figyelnél valakit, akit pedig nem is látsz, olyan, mintha folytonosan mozgást érekelnél a szemed sarkából, de sosem lennél képes arra, hogy elég gyorsan kapd oda a fejed ahhoz, hogy meglásd, mi is az. Szédülni kezdesz, de nem forog veled a világ, inkább valahogy körülötted fordul el, kiránt a valóságból, azt érzed, hogy itt vagy és nem vagy itt, és ettől mint ha a valóság is megváltozott volna körülötted, mintha nem lenne többé azonos önmagával.

Mész előre, és azt érzed, hogy egy hajszálrepedés keletkezett a világ szövetén, nem is egy, hanem megszámlálhatatlanul sok, a repedések vonzzák a kezed, mint az ablakkereten a felhólyagzott festék réseit, jó érzés lenne odanyúlni, befestíteni alá a körmöd, lehántani a fa korhadó felületéről, hagyni, hogy széttörjön az ujjaid között és a földre pörögjön.

Elképeled az érzést, látod is a tenyereden a lehántott festékdarabot, éppen csak a színét nem tudod meghatározni, nem fehér és nem szürke és nem fekete és nem átlátszó, darabokra törnek a tenyereden, homokká foszlik, vékony örvénylő spirálokba fonódva ömlik át az ujjaid között, a szédülés a föld felé ránt, mintha megbotlanál, majdnem elesel, belekapaszkodsz valamibe, de nem tudod, hogy mi az, mintha elvesztették volna a nevüket a tárgyak, mintha mindent elfelejtettél volna, mintha nem volna neve többé semminek.

Azért sem állsz meg, botladozva lépkedsz tovább, előre és felfele, mintha köd-
ben járnál, vagy név nélküli sűrű szürkeségben, mintha örökre eltévedtél volna,
úgy mész előre, előre és felfele. Semmit sem tudsz, vagyis csak azt tudod, a sem-
mit, és azt is tudod, hogy ez az igazi határ, ha át akarsz jutni a túloldalra, akkor
most nem szabad megállnod, mert akkor tényleg itt maradsz örökre, nyelv nélkül,
önmagad nélkül, minden nélkül.

Vakon botorkálva mész tovább. Nem tudod, mennyi ideig tart, mintha az idő is
megszűnt volna. Nem vagy ott, sehol se vagy, mert nincs hol lenned.

A lényeg, hogy ne állj meg. Ha elég sokáig mész, akkor átérsz majd. Hirtelen fogsz
visszakapni mindent. Megint ott leszel, és nem csak te, minden más is, és semmi
sem olyan lesz, mint amilyen volt, de hogy pontosan milyen, azt csak akkor tudod
meg, ha már odaértél. Akkor majd állj meg, és nézz körül újra.

